

Dante Alighieri,
Comitato del Twente
Park de Kotten 217
7522 EL Enschede
Tel. 053 4351796

E-mailadres: alidante@solcon.nl

Enschede, oktober 2014

Cari soci,

In de vorige nieuwsbrief hebben we al aangegeven dat we op zoek zijn naar een nieuw bestuurslid. Helaas heeft tot dusver niemand zich beschikbaar gesteld. Het bestuur is erg kwetsbaar, gezien ook de leeftijd van de bestuursleden. Als één van de bestuursleden uitvalt, is het bijna niet te doen om verder te gaan. We hebben echt een nieuw bestuurslid nodig! We doen dus een dringend beroep op u.

Na de opening van het seizoen in de oranjerie van kasteel Twickel hebben we kunnen genieten van een lezing over Dante in de muziekgeschiedenis. Wat is er in de loop der eeuwen toch een prachtige muziek geschreven!

De bijeenkomsten in, november, december en januari

- Donderdag 6 november 2014 20.00 uur: Lezing 'Chi dice Moda, dice Italia' door mevrouw Margriet van de Brule
- Donderdag 11 december 2014 20.00 uur: Lezing over Rogier van der Weyden door ons lid mevrouw Jeanne van der Stappen-Heyvaert.
Dit is de laatste bijeenkomst voor de Kerst. Zoals onze gewoonte is, bieden we u na afloop van de lezing een glaasje wijn met wat erbij aan.
- Donderdag 8 januari 2015 19.30 uur: Lezing 'Groot, groter, grootst: De Antonijnse en Severische keizers en hun bouwpolitiek' door de heer Patrick Gouw.
Deze lezing vindt plaats in samenwerking met het Nederlands Klassiek Verbond en de Vereniging Ex Oriente Lux in Het Kottenparkcollege

De lezing 'Chi dice Moda, dice Italia' door Margriet van de Brule

Wie kent niet namen als Giorgio Armani, Guccio Gucci met ook prachtige tassen en Domenico Dolce en Stefano Gabbana?

Stijl, klasse, gewaagd en altijd vernieuwend!
Hoeveel winkels zijn er niet - ook in Nederland! – met de kleding van deze beroemde Italiaanse modeontwerpers!

Vanavond een terugblik op de ontwikkeling van de Italiaanse mode na de Tweede Wereldoorlog tot heden waarbij i grandi stilisti italiani zeker niet zullen ontbreken! Bovendien kijken we al stiekem even naar wat het komende seizoen ons gaat brengen.

Una serata per sia gli italiani che gli olandesi e tutti gli altri che amano la moda italiana!

Datum en plaats: **donderdag 6 november om 20.00 uur** in het Parochiecentrum, Nieuwe Schoolweg 2 in Enschede.

Introductie: Toegestaan voor € 3,50 per persoon

De lezing over Rogier van der Weyden door Jeanne Verstappen

In deze lezing zal aandacht besteed worden aan enkele karakteristieken waar Rogier al in zijn eigen tijd om geroemd werd: zijn portretkunst, zijn vernieuwende iconografie van de Madonna met Kind, en tenslotte Rogier als schilder van beheerste emoties.

Vlaamse primitieven in het algemeen, en Rogier van der Weyden in het bijzonder, werden geroemd om hun portretkunst. Dankzij de techniek van het schilderen met olieverf bereikten zij een onwaarschijnlijke graad van perfectie, zij slaagden erin om elk detail – iedere rimpel, iedere subtiele nuance in het gezicht - natuurgetrouw weer te geven.

Na de dood van Jan van Eyck in 1441, maakte het Bourgondische hof voor de diplomatieke portretten gebruik van de beroemde Brusselse stadsschilder Rogier van der Weyden. Hij was niet alleen geliefd bij het Bourgondische hof, maar ook bij de Italiaanse machthebbers, bijvoorbeeld **de Medici in Florence**, waren zijn schilderijen enorm gewild.

In het oeuvre van Rogier van der Weyden behoren voorstellingen van de *Madonna met Kind* tot de favoriete onderwerpen.

In de literatuur over Rogier van der Weyden is zijn weergave van gevoelens uitgegroeid tot een topos, het treffend weergeven van zeer intense en dramatische innerlijke gevoelens waarbij het menselijk leed zo reëel mogelijk in beeld gebracht wordt, is zijn handelsmerk geworden.

De meesten onder u zullen Jeanne wel kennen. Zij heeft in 1999 de studie Cultuurwetenschappen aan de Open Universiteit afgesloten met de scriptie 'Rogier van der Weyden en het materieel-technisch onderzoek'.

Als u nog niet naar de tentoonstelling 'Jan van Eyck, Rogier van der Weyden en de ontdekking van de wereld' in het Rijksmuseum Twente bent geweest, dan heeft u nog tot 4 januari 2015 de mogelijkheid daarvoor. Daar kunt u ook enkele werken van Rogier van der Weyden 'in het echt' zien.

Datum en plaats: **donderdag 11 december om 20.00 uur** in het Parochiecentrum, Nieuwe Schoolweg 2 in Enschede.

Introductie: Toegestaan voor € 3,50 per persoon

De lezing 'Groot, groter, grootst: De Antonijnse en Severische keizers en hun bouwpolitiek' door Patrick Gouw

Het forum van keizer Augustus

Keizer Augustus ging er prat op Rome 'als een stad van baksteen te hebben aangetroffen en als stad van marmor te hebben achtergelaten'. Samen met zijn trouwe secondant en boezemvriend Marcus Agrippa wist hij de hoofdstad van het *imperium Romanum* inderdaad te transformeren tot een monumentale metropool, die moeiteloos kon wedijveren met oostelijke pronksteden als Alexandrië, Antiochië en Ephesus.

Zijn opvolgers in de tweede en vroege derde eeuw n. Chr. volgden met succes het augusteïsche voorbeeld. Technologische ontwikkelingen (zoals de uitvinding en verbetering van beton), de *pax Romana* en de onmetelijke rijkdom van de keizerlijke schatkist zorgden ervoor dat keizers als Trajanus, Hadrianus, Septimius Severus en Caracalla een groot persoonlijk stempel konden drukken op het stedelijk landschap van Rome en elders. Hun bouwpolitiek diende politieke en dynastieke doeleinden, maar was vooral gericht ter meerdere eer en glorie van henzelf en hun familie. Gezien de uitvoering en overlevering van vele gebouwen zijn zij in hun missie meer dan geslaagd.

Deze lezing neemt u mee op een reis langs veel van de hoogtepunten uit de Romeinse bouwkunst: met aandacht voor o.a. het Pantheon, de Romeinse keizerfora en de imposante thermencomplexen in de 'Eeuwige Stad'. Daarnaast zien we ook talrijke verbluffende staaltjes architectuur in de diverse provincies van het Romeinse Rijk.

Patrick Gouw is oudhistoricus en werkzaam bij de Universiteit Leiden; tevens is hij secretaris II van het Nederlands Klassiek Verbond.

Datum en plaats: **donderdag 8 januari om 19.30 uur** in het Kottenparkcollege, Lyceumlaan 30 te Enschede.

Naast de bijeenkomsten, georganiseerd door het comitato del Twente kunt u ook nog op een andere manier, dicht bij huis of thuis, van de Italiaanse cultuur genieten.

- De opvoering van 'Novecento' door Alexander de Bruijn op maandag 3 november om 12.30 uur in het opgeknapt theaterje van Concordia in Enschede

Novecento is intiem en meeslepend verteltheater vol humor en muziek, gebaseerd op de prijswinnende novelle van Alessandro Baricco.

Novecento is een vondeling. In de zomer van 1900 wordt hij gevonden op een schip. Hij groeit uit tot de

grootste pianist die ooit heeft geleefd, maar zal de oceaan nooit meer verlaten. Zijn verhaal wordt verteld door de trompettist van de scheepsband, zijn beste en misschien wel enige vriend. Op het schip ziet Novecento de wereld aan zich voorbij trekken. Hij danst met de golven in woeste stormen, vecht duels uit met jaloerse muzikanten en betovert de mensen om hem heen met zijn muziek, die de werkelijkheid te boven gaat. Novecento's verhaal gaat over de zoektocht die ieder mens drijft: het vinden van geluk. Novecento vindt grootsheid in het kleine en creëert een eindeloze wereld met slechts 88 pianotoetsen.

Reserveren & informatie: 053-4311089 (www.concordia.nl)

- Jubileumconcert van kamerkoor Canteklaer in Enschede en Hengelo

Kamerkoor Canteklaer bestaat 25 jaar en viert dit met een groots jubileumconcert. Het koor zingt de 'Vespro della Beata Vergine' van Claudio Monteverdi.

De Mariavespers, uitgegeven in 1610, markeert in de muziekgeschiedenis de overgang van de Renaissance naar de Barok. In het stuk horen we de rijke polyfonie van de Middeleeuwen, maar ook de nieuwe barokstijl waarin de expressie van de tekst de hoofdrol speelt. De compositie betekende een voor die tijd ongekende theatrale aanpak van liturgische muziek. Tal van compositorische technieken en speciale effecten wisselen elkaar af.

Kamerkoor Canteklaer voegt hier nog een theatrale variant aan toe. Verteller Wim Wolbrink van de Karavaan der Vertellers zal op verrassende en beeldende wijze een oude Italiaanse Marialegende tot leven brengen.

In het verhaal wordt het publiek meegevoerd naar het Venetië van de zeventiende eeuw, de tijd van het ontstaan van de Mariavespers. De San Marcobasiliek, waar de Mariavespers mogelijk voor het eerst is uitgevoerd, vormt het decor voor het verhaal.

. Zondag 2 november 2014 · aanvang 16.00 uur · Jacobuskerk · Enschede

. Zondag 23 november 2014 · aanvang 12.00 uur · Waterstaatskerk · Hengelo

Reserveren & informatie: www.canteklaer.nl (eventueel de secretaris van het koor 0655736154)

- De tentoonstelling 'Italians and the City' is nog tot 2 november te bezoeken in Amsterdam

CBK Amsterdam
Oranje-Vrijstaatkade 71, Amsterdam
Tel.nr. 020 253 5456
www.cbkamsterdam.nl

- Boeken

'Scapa' geschreven door Ravelli

Na het succes van het boek 'De vliegenvanger' presenteert Rik Felderhof onder zijn pseudoniem Ravelli het (op zichzelf staande) vervolg: 'Scapa'.

Tonio Conti is een vermaard gynaecoloog. 'Eindelijk een man die vrouwen lijkt te begrijpen,' aldus het internationale tijdschrift Vogue. De arts leidt echter een gevaarlijk dubbelleven dat hem voortdurend in het nauw drijft. Een spagaat tussen liefde en haat.

Tonio groeit op onder de vleugels van de flamboyante Don Camozzi, een notaris die een sleutelrol vervult bij de maffia, net zoals zijn grootmoeder, 'de koningin van Napels'. Tonio is ook zelf actief binnen de Camorra onder de naam Scapa. Hij trouwt met Laura, een meisje uit een rivaliserende en wraakzuchtige familie. Zij is een arts in opleiding, die met haar intelligentie en humor extra glans geeft aan hun relatie. Hun uitbundige leven krijgt echter een dramatische wending. Dan ontvouwt zich onder de Italiaanse zon een liefdestragedie, waarvan de echo nog lang zal naklinken.

Ravelli
'Scapa'
ISBN: 9789082146219
Prijs: € 19,95

'Mijn leven - Ieri, oggi, domani', een autobiografie van Sophia Loren

Sophia Loren vindt bij toeval een doos met oude schatten terug: elk object is een aandenken aan het sprookjesachtige leven dat ze heeft geleid. Gesprekken, onbekende details, merkwaardige anekdotes en geheimpjes komen bij haar boven. Aan de hand van die tastbare herinneringen begint ze te vertellen, op een persoonlijke manier en met veel intrigerende details. En zo komt allengs het beeld naar voren van een bijzondere vrouw, die haar stempel onuitwisbaar heeft gedrukt op een heel tijdperk. Het zelfportret van een vrouw met een ongeëvenaarde schoonheid en een warm hart, de enige Italiaanse filmster van wie de hele wereld hield.

Het boek bevat veel nooit eerder gepubliceerde feiten en gevoelens, en een grote hoeveelheid van de mooiste foto's uit haar leven. *Mijn leven – Ieri, oggi, domani* is daardoor niet alleen een unieke autobiografie, maar ook een fascinerend portret van de filmwereld in de twintigste eeuw.

Sophia Loren werd geboren op 20 september 1934 als Sofia Villani Scicolone en groeide op in een arme buurt bij Napels. Ze begon haar fabelachtige loopbaan op veertienjarige leeftijd, toen ze een schoonheidswedstrijd won. Al in 1957 speelde ze samen met Cary Grant en Frank Sinatra in een Engelstalige film: *The Pride and the Passion*. Dat is ook het jaar dat ze trouwde met haar grote liefde, Carlo Ponti. Haar filmcarrière laat zien dat Loren een van de allergrootste actrices is die de twintigste eeuw heeft gekend. Ze speelde in 93 films en werkte met grootheden als Vittorio De Sica, Marcello Mastroianni, Dino Risi, Alberto Sordi, John Wayne en Anthony Quinn. Ze won meer dan 45 prijzen, waaronder een Academy Award voor haar hoofdrol in *La Ciociara*, een bafta Award en diverse Golden Globes. Ze wordt over de hele wereld gezien als een icoon in de filmgeschiedenis.

Sophia Loren
'Mijn leven – Ieri, oggi, domani'
ISBN: 9789024565979
Prijs: € 19,95

'Dagboek van een vreemdeling in Parijs' geschreven door Curzio Malaparte

Malapartes dagboek beschrijft zijn leven in het naoorlogse Parijs (1947-1949).

De van oorsprong Duitse schrijver diende tijdens de Eerste Wereldoorlog als soldaat in het Garibaldi-legioen en werd later actief lid van de fascistische partij van Mussolini. Hij werd in de jaren '30 verbannen naar het eiland Lipari en later naar de Toscaanse badplaats Forte dei Marmi, wegens het verschijnen van zijn boek *De techniek van de staatsgreep*.

Hoewel Malaparte wegens zijn fascistische verleden door sommige Parijzenaars met een scheef oog wordt aangekeken, stort hij zich vol overgave in het milieu rond beroemde Franse intellectuelen en kunstenaars als Camus, Gide, Sartre en Picasso. Geholpen door de geografische afstand blik hij kritisch terug op zijn leven in Italië en de Tweede Wereldoorlog.

Curzio Malaparte
'Dagboek van een vreemdeling in Parijs'
ISBN 9789029589543
Prijs: € 29,95

Een CD van het Storioni Trio met pianotrio's van 3 vrouwelijke componisten voor het label ARS Produktion.
(www.storionitrio.nl)

Op zondag 28 september heeft in Utrecht het eendaagse festival **Alba Rosa Viva** plaats gevonden, ter ere van

de 125e geboortedag van Alba Rosa Viëtor. Alba Rosa Viëtor was een Italiaanse violiste en componiste die in 1889 in Milaan als Alba Rosa geboren werd. In 1919 trouwde zij met de Nederlandse zakenman Jan Freseman Viëtor en in 1979 overleed zij in Fort Lauderdale. Tijdens haar leven vierde zij als violist en componist triomfen op drie verschillende continenten, maar al snel na haar dood werd zij vergeten.

Om haar muziek weer onder de aandacht te brengen, richtten haar zoon Hendrik Viëtor (overleden in 2010) en haar nicht Mary van Veen-Viëtor (overleden in 2012) in 2009 de Stichting Alba Rosa Viëtor op. Deze tracht musici, opleidingsinstituten en concertorganisatoren te interesseren voor haar werk en initieerde bovendien het boek *'The Story of alba Rosa Viëtor'*, dat verscheen in 2009. Dit bevat haar eigen, opvallend vlot geschreven memoires en artikelen over haar composities van Robijn Tilanus, Peter Fraser MacDonald en Paul Janssen.

In het boek zit tevens een cd met vijf van haar stukken, die goed haar vakmanschap illustreren. Een muzikale hemelbestormer was zij niet, maar doof voor de nieuwste ontwikkelingen was zij evenmin. Dat blijkt bijvoorbeeld uit haar pittige Vioolsonate uit 1937. Na de première roemden critici van de *Times Herald* en *The Washington Post* haar 'effectieve moderniteiten' en 'levendige, verrassende wendingen',.

Ook het orkestwerk *Mediolanum* uit 1950 – dat tegelijkertijd herinnert aan Debussy's impressionistische idioom en aan Sjostakovitsj' opruimende klankwereld – kreeg mooie kritieken.

De Alba Rosa Viëtor Stichting heeft het initiatief genomen tot dit festival, niet alleen om het oeuvre van de componiste te doen klinken, maar ook om een podium te bieden aan zowel amateurmusici als professionele musici van alle leeftijden, waarbij de thema's 'improvisatie' en 'componeren' bijzondere aandacht krijgen.

Een van de hoogtepunten van het festival was een concert van het Storioni Trio, dat pianotrio's uitvoerde van Clara Schumann, Alba Rosa Viëtor en haar tijdgenote Rebecca Clarke; deze staan ook op de nieuwe cd die het trio deze middag heeft gepresenteerd. Clarke was overigens een tijdgenoot van Viëtor die eveneens het (alt)vioolspel combineerde met het componeren.

Overige bestuursmededelingen

- *Berichten via e-mail*

Van een aantal leden hebben wij het e-mail adres. Als u uw mailadres doorgeeft, dan kunnen wij u vlak voor een bijeenkomst een herinnering sturen. Misschien wilt u ook de Nieuwsbrief per e-mail ontvangen. Dat scheelt de vereniging in afdruk- en verzendkosten! Als u belangstelling heeft voor een van deze mogelijkheden, wilt u dat dan aan ons doorgeven via een berichtje aan alidante@solcon.nl? En als uw e-mail adres verandert, vergeet dan niet ons uw nieuwe adres toe te sturen!

Als u interessante informatie over Italië of leuke nieuwtjes uit Italië voor onze leden heeft, laat het ons dan weten! Dan kunnen we het opnemen in de nieuwsbrief. De nieuwsbrief is niet alleen voor de leden, maar ook van de leden!! Tenslotte probeert uw redacteur ook overal informatie vandaan te halen.

We hopen u op een van onze bijeenkomsten te mogen begroeten.

Da parte di comitato direttivo con cari saluti,

Gon Koiter (redactie)